

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO
ĮSTATYMAS

2003 m. gegužės 20 d. Nr. IX-1565
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2008 m. sausio 1 d.:
Nr. [X-1329](#), 2007-11-20, Žin., 2007, Nr. 130-5259 (2007-12-11)

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslai

1. Šis įstatymas reglamentuoja šilumos ūkio valstybinį valdymą, šilumos ūkio subjektų veiklą, jų santykius su šilumos vartotojais, tarpusavio ryšius ir atsakomybę.
2. Įstatymo tikslai:
 - 1) mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams;
 - 2) šilumos ūkyje įteisinti pagrįstą konkurenciją;
 - 3) ginti šilumos vartotojų teises ir teisėtus interesus;
 - 4) didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
 - 5) gaminant šilumą, plačiau naudoti vietinį kurą, biokurą ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius;
 - 6) mažinti šilumos energetikos neigiamą poveikį aplinkai.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aprūpinimo šiluma sistema** – organizacinis-techninis ūkio kompleksas, skirtas gaminti ir tiekti šilumą vartotojams, valdomas šilumos tiekėjo ir susidedantis iš šilumos perdavimo tinklo bei vieno ar daugiau prie tinklo prijungtų šilumos gamintojų.
2. **Apsirūpinimo karštu vandeniu būdas** – centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo arba šilumos karštam vandeniui ruošti pirkimas iš šilumos tiekėjo, o geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti pirkimas iš geriamojo vandens tiekėjo, arba individualus karšto vandens ruošimas jo vartojimo vietoje, naudojant kitus energijos šaltinius (dujas, elektrą, kietąjį kurą) geriamajam vandeniui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros.
3. **Atsiskaitomieji karšto vandens apskaitos prietaisai** – vartotojų sunaudoto karšto vandens kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su tiekėju už sunaudotą karštą vandenį.
4. **Atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai** – vartotojams patiektos šilumos kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su šilumos tiekėju už suvartotą šilumą.
5. **Bendra šilumos ir elektros energijos gamyba (kogeneracija)** – šilumos ir elektros energijos gamyba bendrame technologiniame cikle.
6. **Bendras šilumos ir elektros energijos gamintojas** – įmonė ar jos padalinys, kurių pagrindinė veikla yra bendra šilumos ir elektros energijos gamyba.
7. **Buitinis šilumos vartotojas** – fizinis asmuo, perkantis šilumą ir (ar) karštą vandenį savo buities reikmėms.
8. **Karštas vanduo** – iš geriamojo vandens paruoštas, pašildant jį iki higienos normomis nustatytos temperatūros, vanduo.

9. **Karšto vandens tiekėjas** – juridinis asmuo, tiekiantis karštą vandenį vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis.

10. **Karšto vandens tiekimas** – centralizuotai paruošto karšto vandens pristatymas ir pardavimas karšto vandens vartotojams.

11. **Kompensacija už rezervinę galią** – pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką apskaičiuota su rezervuota galia susijusių papildomų sąnaudų kompensacija, mokama vartotojo, naudojančio šilumos tiekimo sistemą kaip rezervinį šildymo būdą.

12. **Konkurencinis šilumos vartotojas** – šilumos vartotojas, esantis šilumos tiekimo konkurencinėje zonoje, nustatytoje savivaldybės tarybos patvirtintame specialiajame šilumos ūkio plane, arba kitas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas šilumos vartotojas, suvartojantis daugiau kaip 1 procentą šilumos tiekėjo per praėjusius kalendorinius metus realizuoto šilumos kiekio. Šiems vartotojams šilumos kaina nustatoma individualių sąnaudų principu.

13. **Mokėjimo už šilumą pranešimas** – pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą formą šilumos tiekėjo parengta ir privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus turinti išsami, tiksli, aiški ir visus mokesčiams apskaičiuoti reikalingus išeties duomenis turinti informacija buitiniam šilumos vartotojui apie jam už atsiskaitymo laikotarpį apskaičiuotas mokėtinas už patiektą šilumą šildymui ir (ar) karštam vandeniui ruošti sumas.

14. **Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai** – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybių tarybų patvirtintuose sąrašuose numatytos įstaigos ar organizacijos, kurioms būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas šiluma.

15. **Nepaskirstytasis karšto vandens kiekis** – viršijantis leistinas apskaitos prietaisų paklaidas skirtumas tarp geriamojo vandens karštam vandeniui paruošti kiekio, išmatuoto daugiabučio namo įvade, ir butų karšto vandens skaitiklių rodmenų sumos.

16. **Nepriklausomas šilumos gamintojas** – juridinis asmuo, gaminantis ir parduodantis šilumą ir (ar) karštą vandenį šilumos tiekėjui arba, turėdamas šilumos tiekimo licenciją, – vartotojui.

17. **Pastato šildymo būdas** – pastato projektavimo dokumentuose techniniu sprendimu nustatytas būdas pastato patalpoms šildyti, apimantis ir karšto vandens tiekimo sistemoje įrengtus šildymo prietaisus.

18. **Pastato šildymo ir karšto vandens sistema** – pastate įrengtas techninių priemonių kompleksas, skirtas į pastatą perduotai arba pastate gaminamai šilumai ir (ar) karštam vandeniui į patalpas pristatyti. Nuo tiekėjo tinklų ji atribojama pastato įvadu.

19. **Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas (eksploatuotojas)** – fizinis ar juridinis asmuo arba Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusios valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos Lietuvoje įsteigtas filialas, užsiimantys sistemų priežiūros (eksploatacijos) verslu ir atestuoti nustatyta tvarka.

20. **Sąskaita už šilumą** – Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo reikalavimus atitinkantis dokumentas, kuriame nurodytas atsiskaitymo laikotarpiu vartotojui patiektos šilumos ar karšto vandens kiekis, jų kaina ir suma, kurią turi sumokėti vartotojas.

21. **Šildymo sezonas** – laikotarpis, kurio pradžia ir pabaiga nustatoma savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu pagal statybos techniniais reglamentais apibrėžtą lauko oro temperatūrą, kuriai esant privaloma pradėti ir galima baigti nustatytos paskirties savivaldybių pastatų šildymą.

22. **Šilumnešis** – specialiai paruoštas vanduo, karštas vanduo, garas, kondensatas, kitas skystis ar dujos, naudojami šilumai pristatyti.

23. **Šilumos bazinė kaina** – ilgalaikė šilumos kaina, apskaičiuota pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintas šilumos ir karšto vandens kainų nustatymo metodikas, nustatyta ne trumpesniai kaip 3 metų ir ne ilgesniai kaip 5 metų laikotarpiui ir antrais bei kitais jos galiojimo metais taikoma perskaičiuojant šilumos ir karšto vandens kainas.

24. **Šilumos dalikliai** – netiesioginio matavimo prietaisai, kurių sistema kartu su atsiskaitomuoju prietaisu, kaip papildoma dalimi, naudojama išmatuotam šilumos energijos kiekiui paskirstyti.

25. **Šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartis** – sutartis tarp šilumos tiekėjo ar gamintojo ir buitinio šilumos vartotojo ar juridinio asmens, vartojančio

šilumą ir (ar) karštą vandenį patalpose, kuriose neįrengti atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai.

26. **Šilumos įrenginys** – techninių priemonių kompleksas, skirtas šilumai ir (ar) karštam vandeniui gaminti, transportuoti ar kaupti.

27. **Šilumos įvadas** – šilumos perdavimo tinklo atšaka, įskaitant pastato pirmuosius uždaruosius įtaisy ir apskaitos prietaisus, jungianti pastato šilumos įrenginius ir šilumos perdavimo tinklą.

28. **Šilumos perdavimas** – šilumos pristatymas šilumnešiu šilumos perdavimo tinklo vamzdynais.

29. **Šilumos perdavimo tinklas** – sujungtų vamzdynų ir įrenginių sistema, skirta pristatyti šilumnešiu šilumą iš gamintojo vartotojams.

30. **Šilumos pirkimo–pardavimo vieta** – šilumnešio vamzdynų vieta, kurioje tiekėjas parduoda šilumą vartotojui.

31. **Šilumos punktas** – prie šilumos įvado prijungtas šilumos perdavimo tinklo įrenginys, su šilumnešiu gaunamą šilumą transformuojantis pristatymui į pastato šildymo prietaisus.

32. **Šilumos tiekėjas** – juridinis asmuo, tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis.

33. **Šilumos tiekimas** – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams.

34. **Šilumos tiekimo licencija** – dokumentas, suteikiantis licencijos turėtojui teisę verstis šilumos tiekimu nustatytoje teritorijoje.

35. **Šilumos tiekimo nutraukimas** – šilumnešį perduodančio vamzdyno išardymas, kad tiekti šilumą būtų techniškai negalima.

36. **Šilumos ūkio plėtros kryptys** – Vyriausybės programinis dokumentas Nacionalinei energetikos strategijai įgyvendinti šilumos ūkyje.

37. **Šilumos ūkio specialusis planas** – savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai ir kurio tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams mažiausiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

38. **Šilumos ūkis** – energetikos ūkio sritis, tiesiogiai susijusi su šilumos ir karšto vandens gamyba, perdavimu, tiekimu ir vartojimu.

39. **Šilumos vartotojas** – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų.

40. **Tiekimo–vartojimo riba** – šilumnešio vamzdynų vieta, iki kurios tiekėjas pristato šilumą vartotojui.

41. **Valdymo perdavimas** – šilumos ūkio ar jo dalies valdymo teisės perdavimas ūkio subjektui nuomos, koncesijos ar kitų valdymo perdavimo sutarčių pagrindu.

42. **Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos** – šilumos ūkio paslaugos, kurias nustato įstatymai, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija vadovaudamasi visuomenės interesais.

ANTRASIS SKIRSNIS ŠILUMOS ŪKIO VALDYMAS

3 straipsnis. Konkurencija šilumos ūkyje

1. Konkurencija tarp alternatyvių energijos rūšių tiekėjų vartotojų šilumos poreikiams tenkinti įgyvendinama atsižvelgiant į tiekėjų planus šilumos ūkio specialiuosiuose planuose, nustatant vartotojų šilumos poreikių tenkinimą jiems mažiausiomis sąnaudomis, užtikrinant saugų tiekimą ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai pagal galiojančias taršos normas bei įvertinant išorines sąnaudas, taip pat kitomis šio įstatymo nustatytomis priemonėmis. Šilumos vartotojai turi teisę pasirinkti alternatyvių energijos rūšių šilumos tiekėjus, įsirengti vietinę šildymo sistemą, jei tai neprieštaruja teritorijų planavimo dokumentams.

2. Šilumos gamyba grindžiama šilumos gamintojų konkurencija.

3. Karšto vandens ruošimas ir tiekimas grindžiami konkurencija vartotojams pasirenkant karšto vandens tiekėją ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdą. Valstybinė kainų ir energetikos

kontrolės komisija ir savivaldybių institucijos numato priemones konkurencijai karšto vandens ūkyje skatinti ir užtikrina jų įgyvendinimą.

4. Valstybė (savivaldybės) numato priemones konkurencijai skatinti pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros srityje ir užtikrina jų įgyvendinimą.

4 straipsnis. Bendros šilumos ir elektros energijos gamybos bei šilumos gamybos iš biokuro ir atsinaujinančiųjų energijos šaltinių skatinimas

1. Bendra šilumos ir elektros energijos gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į būtinybę veiksmingai naudoti elektros energiją ir šilumą generuojančius pajėgumus, nustato elektros energijos supirkimo iš bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų mastą ir tvarką.

3. Valstybė (savivaldybės) skatina iš biokuro, atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, deginant atliekas, taip pat iš geoterminės energijos pagamintos šilumos supirkimą į šilumos tiekimo sistemas. Šis supirkimas yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

5 straipsnis. Šilumos vartotojų teises ginančių organizacijų teisė kontroliuoti šilumos tiekėjų veiklą

Šilumos vartotojų teises ginančios organizacijos ir institucijos turi teisę gauti iš šilumos tiekėjų ir gamintojų bei valstybės ir savivaldybių institucijų duomenis apie šilumos tiekimo ir gamybos veiklą, teikiamas paslaugas, taip pat kitus duomenis, reikalingus šilumos vartotojų teisėms ginti, ir teikti pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms.

6 straipsnis. Šilumos taryba

1. Šilumos taryba yra kolegiali, patariamąjo balso teisę turinti ir visuomeniniais pagrindais veikianti su šilumos ūkiu tiesiogiai susijusių institucijų ir organizacijų (įskaitant vartotojų teises ginančias nevyriausybinės organizacijas) atstovų grupė, teikianti ūkio ministrui pasiūlymus svarbiais valstybės šilumos ūkio strategijos klausimais.

2. Šilumos tarybą sudaro ir jos nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

TREČIASIS SKIRSNIS ŠILUMOS ŪKIO PLANAVIMAS

7 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai

1. Savivaldybės tvarko šilumos ūkį pagal savivaldybių tarybų patvirtintus šilumos ūkio specialiuosius planus.

2. Šilumos ūkio specialieji planai rengiami pagal Teritorijų planavimo įstatymo, šio įstatymo ir aplinkos bei ūkio ministrų patvirtintas Šilumos ūkio specialiųjų planų rengimo taisykles.

3. Pagrindinis šilumos ūkio specialiojo plano tikslas yra tenkinti vartotojų šilumos poreikius vartotojams mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai. Rengiant šilumos ūkio specialiuosius planus, vadovaujamosi Aplinkos oro apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis dėl oro užterštumo ir urbanistiniais kriterijais (užstatymo tankis, pastatų aukštingumas, užstatymo specifiška), taip pat kitais kriterijais, kurie nepažeidžia technologinio neutralumo principo. Šilumos ūkio specialiajame plane nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos ir pateikiami principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo, kad būtų patenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai.

4. Rengiant savivaldybės šilumos ūkio specialųjį planą, dalyvauja jos teritorijoje esančios šilumos, elektros, dujų tiekimo įmonės ir kiti su šilumos ūkiu susiję subjektai bei šilumos vartotojų teises ginančios organizacijos. Elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai galimi visoje savivaldybės teritorijoje.

5. Šilumos ūkio specialieji planai tikslinami ne rečiau kaip kas 5 metai, atsižvelgiant į šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus teritorijų planavimui reikšmingus veiksnius.

6. Rengiant ir tvirtinant šilumos ūkio specialiuosius planus, negalima nepagrįstai trukdyti vartotojui pasirinkti norimą alternatyvią energijos ar kuro rūšį.

8 straipsnis. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai ir nacionaliniai energetikos tikslai

1. Valstybės šilumos ūkio strategijai įgyvendinti ir savivaldybių šilumos ūkio specialiuosiuose planuose numatytiems sprendimams suderinti su nacionaliniais energetikos tikslais ūkio ministro teikimu Vyriausybė tvirtina šilumos ūkio plėtros kryptis.

2. Savivaldybių šilumos ūkio specialieji planai privalo atitikti valstybės strategiją, nacionalinius energetikos tikslus ir Vyriausybės patvirtintas šilumos ūkio plėtros kryptis.

3. Vyriausybė teikia paramą savivaldybių šilumos ūkio specialiųjų planų projektams įgyvendinti ir metodinę paramą šilumos ūkio specialiesiems planams parengti.

KETVIRTASIS SKIRSNIS ŠILUMOS IR KARŠTO VANDENS TIEKIMAS

9 straipsnis. Šilumos tiekimo organizavimas

Savivaldybė, remdamasi šilumos ūkio specialiuoju planu, organizuoja šilumos tiekimą šilumos vartotojams pagal jų poreikius patalpoms šildyti, vėdinti ir karštam vandeniui ruošti.

10 straipsnis. Šilumos supirkimas iš nepriklausomų gamintojų

1. Šilumos tiekėjai Vyriausybės nustatyta šilumos supirkimo iš nepriklausomų gamintojų į šilumos tiekimo sistemas tvarka superka iš nepriklausomų gamintojų šilumą, atitinkančią kokybės, tiekimo patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus ir parduodamą mažesne kaina negu tiekėjų palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos ar kitų nepriklausomų gamintojų parduodamos šilumos kainos.

2. Jeigu šilumos tiekėjas atsisako supirkti nepriklausomo šilumos gamintojo pasiūlytą nustatytus reikalavimus atitinkančią šilumą, gamintojas turi teisę apskūsti tiekėjo sprendimą Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai. Nepriklausomo šilumos gamintojo ar šilumos tiekėjo skundus ikiteismine tvarka nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

3. Jeigu nepriklausomas šilumos gamintojas yra vienintelis arba jei vienas ar keli nepriklausomi šilumos gamintojai gamina daugiau kaip 50 procentų šilumos vienoje centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje, jiems privaloma šilumos gamybos kainodara taikoma kaip ir kitoms šilumos tiekimo įmonėms.

11 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba tarp šilumos tiekėjo ir šilumos vartotojo

1. Šilumos ir karšto vandens tiekėjas atsako už sutartyse nustatytos kokybės šilumnešio pristatymą šilumos vartotojams iki tiekimo–vartojimo ribos. Sutartis su vartotoju turi atitikti Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių vartojimo sutarčių sudarymą, nuostatas.

2. Šilumos pirkimo–pardavimo vieta ir tiekimo–vartojimo riba nustatomos šilumnešio vamzdynų vietoje, kurioje tiekėjo įrenginiai sujungti su vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais. Atsiskaitomieji apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje. Jeigu nėra techninės galimybės atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus įrengti šilumos pirkimo–pardavimo vietoje, šilumos nuostolius atkarpose tarp šilumos pirkimo–pardavimo vietos ir apskaitos prietaiso apmoka vamzdynų savininkas. Sutartimis tiekimo–vartojimo riba gali būti nustatyta kitoje vietoje negu šilumos pirkimo–pardavimo vieta. Tokiu atveju vartotojo nuosavybės arba vartotojų bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais įrenginiais šilumos pristatymo iki tiekimo–vartojimo ribos papildomas sąnaudas apmoka šie vartotojai. Pirmenybė pasirinkti tiekimo–vartojimo ribą suteikiama buitiniam šilumos vartotojui.

3. Jeigu į pastatą pristatomas šilumnešis patenka ir į pastato patalpose įrengtus šildymo, vėdinimo ir (ar) karšto vandens prietaisus, šilumos tiekėjas turi teisę, pateikęs raštišką prašymą patalpų savininkams, patikrinti, ar nėra šilumnešio nutekėjimų bet kurioje pastato šildymo ir karšto vandens sistemos vietoje.

12 straipsnis. Atsiskaitymas su šilumos tiekėju

1. Šilumos vartotojai atsiskaito su šilumos tiekėju už sunaudotą šilumą pagal šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis.

2. Jeigu pastate yra daugiau kaip vienas šilumos vartotojas, visas pastate suvartotas šilumos kiekis paskirstomas (išdalijamas) vartotojams, o kiekvienas vartotojas moka už jam priskirtą šilumos kiekį, išmatavus, įvertinus ar kitaip pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduojamus taikyti ar su ja suderintus metodus nustatčius, kokia visų vartotojų bendrai suvartoto šilumos kiekio dalis tenka tam šilumos vartotojui. Šių dalių matavimo, nustatymo ar įvertinimo metodą šilumos vartotojai pasirenka Civilinio kodekso nustatyta sprendimų priėmimo tvarka iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduotų taikyti metodų. Kiti metodai gali būti taikomi tik suderinti su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Kol vartotojai pasirenka metodą, taikomas pastato šildymo ir karšto vandens sistemą bei įrengtus atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus atitinkantis metodas.

3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą. Buitiniam vartotojui išrašytoje sąskaitoje turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiavo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai. Savivaldybės institucijos turi teisę nustatyti, kad buitiniams šilumos vartotojams vietoj sąskaitų už šilumą būtų išduodami mokesčio už šilumą pranešimai. Buitinio šilumos vartotojo reikalavimu šilumos tiekėjas privalo išduoti sąskaitą, kai vartotojas apmoka su tiekimo sąskaita susijusias papildomas tiekėjo sąnaudas. Savivaldybės institucijai nustatčius, kad buitiniams šilumos vartotojams vietoj sąskaitų būtų išduodami mokesčio už šilumą pranešimai, į šilumos kainą neįtraukiamos sąskaitų už šilumą parengimo ir pateikimo vartotojams sąnaudos.

13 straipsnis. Šilumos tiekimo sezoniškumas

1. Šilumos vartotojai turi teisę nuspręsti dėl savo pastatų šildymo pradžios ir pabaigos nepažeidžiant nustatytų higienos normų, išskyrus savivaldybių institucijų nustatytas įstaigas, kurioms šildymo sezono pradžia ir pabaiga nustatoma savivaldybių institucijų sprendimais.

2. Jeigu šilumos vartotojai, turintys teisę nuspręsti dėl savo pastatų šildymo pradžios ir pabaigos, nusprendė pradėti arba baigti savo pastatų šildymą kitu laiku, negu savivaldybių institucijų nustatyta šildymo sezono pradžia ar pabaiga, jie apie savo sprendimą ūkio ministro patvirtintose Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse nustatyta tvarka praneša šilumos tiekėjui, o šis ne vėliau kaip per 2 darbo dienas sprendimą įgyvendina.

3. Šildymo sezono laikotarpiu šilumnešis privalo būti tiekiamas daugiabučio namo butams ir kitoms patalpoms šildyti. Butai ir kitos patalpos daugiabučiame name privalo būti šildomi, jeigu tam neprieštaruoja dauguma to namo butų savininkų, neturinčių įsiskolinimų šilumos tiekėjui.

14 straipsnis. Šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymo sustabdymas įsiskolinusiems šilumos vartotojams

1. Šilumos vartotojui, neapmokėjusiam sąskaitos už šilumą daugiau kaip 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo vėliausios leistinos sąskaitos apmokėjimo dienos, (įsiskolinusiam vartotojui), šilumos tiekėjas turi teisę sutartyse nustatyta tvarka sustabdyti šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo šildymo ir (ar) karšto vandens prietaisus. Daugiabučiame name leidžiama sustabdyti tik karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo karšto vandens prietaisus.

2. Sutartyse nustatoma šilumos tiekėjo prievolė ne vėliau kaip prieš 10 kalendorinių dienų iki numatomos šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymo sustabdymo datos raštu įspėti įsiskolinusį vartotoją.

3. Šilumos tiekėjo išlaidas, susijusias su šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymo atnaujinimu, apmoka vartotojas.

15 straipsnis. Karšto vandens tiekimo daugiabučiuose namuose organizavimas

*1. Vartotojai daugiabučiuose namuose gali Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirinkti apsirūpinimo karštu vandeniu būdą arba karšto vandens tiekėją ir sudaryti su juo karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Pasirinktas karšto vandens tiekėjas įrengia vartotojo

suvartojamo karšto vandens atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, sudaro sutartis ir perka karštam vandeniui ruošti reikalingą geriamąjį vandenį bei šilumą ar kitą energiją iš atitinkamų tiekėjų. Nupirkto geriamojo vandens kiekis nustatomas pagal atsiskaitomojo apskaitos prietaiso, vandens tiekėjo įrengto pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, rodmenis. Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekis nustatomas pagal šilumos ar kitos energijos tiekėjo įrengto prieš karšto vandens ruošimo įrenginius šilumos apskaitos prietaiso rodmenis, o jeigu jo nėra arba jis sugedęs, – pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintas normas. Vartotojams parduodamo karšto vandens kiekis nustatomas pagal atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis. Karšto vandens kaina, pranešimų apie suvartotą karštą vandenį pateikimo ir mokesčio už karštą vandenį apmokėjimo tvarka nustatoma karšto vandens tiekėjo ir vartotojo sutartyje. Nustatant mokesčius už karštą vandenį, su nepaskirstytu karštu vandeniu suvartotas šilumos kiekis gali būti priskirtas ir išdalijamas apmokėti vartotojams **tik jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name.** Tuo atveju, kai daugiabučio namo vartotojai karšto vandens tiekėju pasirenka šilumos tiekėją, šilumos tiekėjas privalo su šio namo vartotojais sudaryti karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį.

2. Kol vartotojai pasirenka karšto vandens tiekėją arba kitą apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, taikomas esamas apsirūpinimo karštu vandeniu būdas, o karšto vandens apskaitos prietaisus daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose įrengia, prižiūri ir jų patikrą atlieka esamas tiekėjas, jeigu iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytose karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros daugiabučio namo butuose ir kitose patalpose sutartyse nenumatyta kitaip.

3. Savivaldybės taryba pagal Komisijos patvirtintą metodiką nustato atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčių.

4. Karšto vandens temperatūra, slėgis ir higienos rodikliai turi atitikti teisės aktų nustatytus reikalavimus. Šilumos, karšto vandens tiekėjų ir pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo tarpusavio santykiai, kompetencija, teisės ir pareigos karšto vandens tiekimo srityje nustatomos ūkio ministro tvirtinamose Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse.

***Pastaba.** 15 straipsnio 1 dalies septintame sakinyje išdėstyta nuostata „tik jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name“ **įsigalioja 2008 m. gegužės 1 d.**

16 straipsnis. Atsakomybė už atsiskaitomuosius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus

1. Šilumos tiekėjas savo lėšomis įrengia atsiskaitomuosius šilumos apskaitos prietaisus, užtikrina jų tinkamą techninę būklę, nustatytą matavimų tikslumą ir organizuoja patikrą.

2. Daugiabučiuose namuose atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai įrengiami šilumos pirkimo–pardavimo vietoje.

3. Daugiabučiuose namuose, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja, šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose suvartotos šilumos apskaitos prietaisus tiekimo–vartojimo ribos vietoje. Šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudos įtraukiamos į šilumos pardavimo kainas arba nustatomas atskiras mokeskis tik atitinkamos grupės vartotojams. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomaisiais šilumos apskaitos prietaisais nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.

4. Karšto vandens tiekėjas arba šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju esamas tiekėjas įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose karšto vandens apskaitos prietaisus tiekimo–vartojimo ribos vietoje. Šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudos įtraukiamos į karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčių. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaityti su karšto vandens tiekėjais už karštam vandeniui paruošti suvartotą geriamojo vandens kiekį, taip pat šilumos kiekiui, suvartotam su karštu vandeniu, paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.

5. Atsiskaitomieji šilumos ir karšto vandens apskaitos, taip pat pristatomo į pastato šilumos punktą šilumnešio parametrus registruojantys prietaisai yra valstybinės metrologinės matavimo priemonių kontrolės objektas. Šių prietaisų patikros terminus kontroliuoja Lietuvos metrologijos inspekcija.

6. Sutartyse nustatomos sąlygos šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo arba šilumos ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo įgaliotiems asmenims įstatymų nustatyta tvarka patekti į šilumos ir (ar) karšto vandens vartotojui priklausančias patalpas, kad jie galėtų prižiūrėti ir patikrinti atsiskaitomuosius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus.

17 straipsnis. Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai

Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams turi būti užtikrintos techninės nenutrūkstamo šilumos tiekimo galimybės, kai laikinai neįmanoma naudotis pagrindine aprūpinimo šiluma sistema. Nenutrūkstamas aprūpinimas šiluma užtikrinamas šilumos vartotojo įrenginius prijungiant atskirais įvadais prie techninių sutrikimų atvejais nepriklausomų šilumos perdavimo tinklo dalių arba pastatant rezervinį šilumos įrenginį. Kai įrengiamas rezervinis šilumos įrenginys, nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai laikomi naudojančiais aprūpinimo šiluma sistemą ir rezervinį šilumos įrenginį. Jeigu nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai naudojami aprūpinimo šiluma sistema tik kaip rezervinė, jie privalo mokėti šilumos tiekėjui kompensaciją už rezervinę galią. Aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrai nustato sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms būtinas rezervinis šilumos įrenginys, sąrašą.

18 straipsnis. Šilumos tiekimo nutraukimas

1. Šilumos tiekėjas gali nutraukti šilumos tiekimą tik suderinęs su šilumos vartotojais bei savivaldybe, išskyrus atvejus, kai Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos nustato tokius vartotojo įrenginių trūkumus, dėl kurių gresia avarija ar kyla pavojus žmonių gyvybei ar saugumui. Šilumos tiekėjas apie suderintą su vartotojais bei savivaldybe numatomą nutraukti šilumos tiekimą praneša suinteresuotiems šilumos vartotojams ir savivaldybei ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki šilumos tiekimo numatomo nutraukimo datos.

2. Šilumos tiekėjas su savivaldybe organizuoja naują, su suinteresuotais šilumos vartotojais suderintą jų pastatų šildymo būdą.

PENKTASIS SKIRSNIS SUTARTYS SU ŠILUMOS VARTOTOJAIMS

19 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartinės sąlygos

1. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos ar keičiamos laikantis standartinių sąlygų.

2. Standartinės sąlygos galioja šilumos pirkimo–pardavimo sutartims tiek, kiek jos neprieštarauja šalių individualiai aptartoms sąlygoms ir imperatyvioms įstatymų nuostatoms. Individualiai aptartos sąlygos negali pažeisti vartotojų teisių ir interesų.

3. Šilumos pirkimo–pardavimo sutartyse turi būti šios privalomosios sąlygos:

- 1) tiekiamos šilumos kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai;
- 2) šilumos tiekimo režimas ir sąlygos;
- 3) šilumos kaina arba kainos formulė, arba kainos nustatymo tvarka;
- 4) vartotojo atsiskaitymo už suvartotą šilumą tvarka;
- 5) šalių teisės, pareigos ir atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą;
- 6) pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka;
- 7) sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka.

4. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių standartines sąlygas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija ir paskelbia „Valstybės žiniuose“. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, suderinusi su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba), ir paskelbia „Valstybės žiniuose“.

5. Jeigu daugiabučio namo butų savininkai nenusprendžia dėl šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo pagal individualiai aptartas sąlygas, laikinai, kol bus sudarytos tokios sutartys, tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais šilumos vartotojais standartines sąlygas.

20 straipsnis. Pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūra

1. Prie šilumos tiekimo sistemos prijungtas daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos, bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias butų ir kitų patalpų savininkams, turi prižiūrėti (eksploatuoti) pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas (eksploatuotojas). Jį Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta sprendimų priėmimo tvarka pasirenka daugiabučio namo bendrosios dalinės nuosavybės valdytojas – daugiabučio namo savininkų bendrija arba butų

ir kitų patalpų savininkų jungtinės veiklos sutarties dalyviai – ir su juo sudaro daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros (eksploatavimo) civilinę sutartį. Daugiabučio namo savininkų bendrija ir (ar) bendrojo naudojimo objektų administratorius gali būti pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas (eksploatuotojas).

2. Jeigu butų savininkai nenusprendžia, kokį šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtoją pasirinkti, ir dėl to nesudaroma šios sistemos priežiūros sutartis, laikinai, kol toks prižiūrėtojas bus pasirinktas, šildymo ir karšto vandens sistemą prižiūri esamas prižiūrėtojas. Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros sutartys ir šilumos ir (ar) karšto vandens vartojimo pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos atskirai.

3. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūra atliekama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas su šilumos tiekėju sudaro šilumos pristatymo buitiniams vartotojams sutartį, su karšto vandens tiekėju – karšto vandens pristatymo buitiniams vartotojams sutartį.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGA

21 straipsnis. Ginčus nagrinėjančios institucijos, jų teisės ir pareigos

1. Ginčus, kylančius iš sutartinių santykių tarp buitinių vartotojų ir šilumos bei karšto vandens tiekėjų, priežiūros paslaugų teikėjų, ginčo sprendimo ne teisme tvarka nagrinėja šios valstybės ir savivaldybės institucijos:

1) Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių gedimų, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, energijos apskaitos ir apmokėjimo už suvartotą energiją pažeidimų, avarijų, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, dėl šilumos ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo veiklos ar neveikimo;

2) Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija – dėl energetikos įmonių veiklos ar neveikimo tiekiant, skirstant, perduodant, laikant energiją, dėl teisės joms pasinaudoti tinklais ir sistemomis nesuteikimo, dėl prisijungimo, energijos tiekimo šrautų balansavimo, kainų ir tarifų taikymo;

3) savivaldybės vykdomoji institucija – dėl šilumos ir karšto vandens tiekimo organizavimo, dėl daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros tarifų nustatymo, dėl administracinę priežiūrą atliekančių pareigūnų įgaliojimų bei šios priežiūros atlikimo tvarkos;

4) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba – dėl šilumos energijos pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo ir kitose nenumatytose valstybinės vartotojų teisių apsaugos srityse.

2. Ginčai nagrinėjami Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

22 straipsnis. Vartotojų informavimas

Šilumos tiekimo įmonės informuoja vartotojus apie įmonės teikiamas paslaugas, paslaugų teikimo sąlygas, šilumos ir paslaugų kainas, prijungimo prie sistemų kainas bei sąlygas ir numatomus sutarčių sąlygų pakeitimus. Šilumos įmonės ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki kainų padidinimo tiesiogiai (raštu ar kitais būdais) informuoja buitinius vartotojus apie kainų padidėjimą. Šilumos įmonių informacija apie veiklos sąnaudas, sistemų eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, investicijas į sistemos plėtrą, kainų ir tarifų struktūrą, paslaugų teikimo sąlygas yra vieša.

SEPTINTASIS SKIRSNIS DAUGIABUČIŲ NAMŲ ŠILDYMAS

23 straipsnis. Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos privalomieji reikalavimai

1. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija nustato daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos privalomuosius reikalavimus.

2. Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos privalomieji reikalavimai apima technines galimybes vartotojams reguliuoti šilumos suvartojimą pastate. Namų pertvarkymas pagal privalomuosius reikalavimus turi būti remiamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai

1. Daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginius valdo, naudoja ir jais disponuoja bendrosios nuosavybės teise.

2. Jeigu daugiabučio namo butų ir patalpų savininkai šilumos punkto įrenginių bendrosios nuosavybės teise nevaldo, bendroji nuosavybės teisė gali būti įgyjama:

1) Civilinio kodekso nustatyta daiktų pirkimo-pardavimo išsimokėtinai tvarka išsiperkant renovuotų šilumos punktų įrenginius iš trečiųjų asmenų pagal įrenginių likutinę vertę;

2) įsigyjant (įsirengiant) šilumos punkto įrenginius finansinės nuomos (lizingo) sutarties pagrindu;

3) kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

25 straipsnis. Apmokėjimas už daugiabučio namo bendrojo naudojimo patalpų šildymą

Daugiabučio namo buto ir (ar) kitų patalpų savininkas apmoka jam tenkančią dalį šilumos, suvartotos daugiabučio namo bendrojo naudojimo patalpoms šildyti, nesvarbu, koku būdu šildomos jam priklausančios patalpos.

26 straipsnis. Šilumos tiekėjo, šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo arba karšto vandens tiekėjo teisė patekti į butų ir kitų patalpų savininkams priklausančias patalpas

1. Šilumos tiekėjo, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo arba karšto vandens tiekėjo įgalioti atstovai turi teisę, ne vėliau kaip prieš 24 valandas pateikę raštišką prašymą buto ir (ar) kitų patalpų savininkui, patekti į savininkui priklausančias patalpas, kad galėtų apžiūrėti ar remontuoti šildymo ir karšto vandens sistemą ar apskaitos prietaisus, taip pat sustabdyti karšto vandens tiekimą įsiskolinusiam savininkui.

2. Jeigu butų ir (ar) kitų patalpų savininkai atsisako įleisti šilumos tiekėjo, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo arba karšto vandens tiekėjo įgaliotus atstovus pagal jų pateiktą raštišką prašymą į savininkams priklausančias patalpas, šilumos tiekėjas, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas arba karšto vandens tiekėjas, pagal ūkio ministro patvirtintas Šilumos tiekimo ir vartojimo taisykles įforminę savininkų atsisakymą, turi teisę šių patalpų savininkų suvartotą šilumos ir karšto vandens kiekį nustatyti pagal tokiems atvejams Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą metodiką.

27 straipsnis. Šilumos vartotojo daugiabučiame name teisės ir pareigos

1. Šilumos vartotojas daugiabučiame name turi teisę:

1) kartu su kitais namo butų ir kitų patalpų savininkais įstatymų nustatyta tvarka įsteigti daugiabučio namo savininkų bendriją arba sudaryti jungtinės veiklos sutartį dėl pastato šildymo ir karšto vandens sistemos bei kitų bendrojo naudojimo objektų valdymo;

2) kartu su kitais namo butų ir kitų patalpų savininkais nuspręsti pakeisti viso pastato, jo sekcijos ar bloko šildymo būdą;

3) reikalauti iš šilumos ir karšto vandens tiekėjų ir sistemų prižiūrėtojų atlyginti nuostolius, jeigu šilumos tiekimo įmonė ar prižiūrėtojai neužtikrina šilumos ir (ar) karšto vandens bei teikiamų paslaugų kokybės reikalavimų.

2. Šilumos vartotojai turi ir kitas teisės aktų nustatytas teises.

3. Šilumos vartotojai daugiabučiuose namuose privalo apmokėti jiems tenkančią dalį išlaidų, susijusių su namo šildymo ir karšto vandens sistemos rekonstravimu, kad ji atitiktų privalomuosius reikalavimus.

4. Jei sutartimis nenustatyta kitaip, sprendimus dėl tiekiamos šilumos kiekio daugiabučiuose namuose, kiek tai neprieštarauja teisės aktų nustatytiems reikalavimams, pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojas (ekspluatuotojas) priima atsižvelgdamas į neįsiskolinusių šilumos vartotojų prašymus.

5. Jei daugiabučio namo savininkai nesusitaria kitaip, šildymas daugiabučiuose namuose reguliuojamas taip, kad atitiktų teisės aktų nustatytas higienos normas butuose, kurie atitinka su šilumos taupymu susijusius statybos techninius reikalavimus ir kuriuose įgyvendinamos įprastos šilumos taupymo priemonės.

6. Įgyvendinant šiame ir kituose šio įstatymo straipsniuose numatytas buitinių šilumos ir karšto vandens vartotojų teises bei pareigas dėl apsirūpinimo energija (šiluma ir karštu vandeniu), pastato šildymo bei karšto vandens sistemos valdymo ir naudojimo sprendimai priimami *mutatis mutandis* Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta sprendimų priėmimo tvarka.

28 straipsnis. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo teisės, pareigos ir atsakomybė buitiam šilumos vartotojui

1. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas privalo parduoti buitiam šilumos vartotojui sutartyje numatytą šilumos ir (ar) karšto vandens kiekį laikydamasis šalių suderinto šilumos ir (ar) karšto vandens tiekimo režimo. Pateiktos ir suvartotos šilumos ir (ar) karšto vandens kiekis nustatomas pagal apskaitos prietaisų rodmenis arba kitu sutartyje nurodytu būdu.

2. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas privalo užtikrinti:

1) šilumos ir (ar) karšto vandens perdavimo tinklų techninę būklę, atitinkančią teisės aktų reikalavimus;

2) atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų techninę būklę, atitinkančią teisės aktų reikalavimus;

3) šilumos ir (ar) karšto vandens kokybę, nustatytą sutartimis ir atitinkančią teisės aktų reikalavimus, iki tiekimo–vartojimo ribos.

3. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas statinio projekte (ar jo dalyje) nurodytoje vietoje įrengia atsiskaitomuosius šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisus.

4. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti dėl nekokybiškos šilumos ir (ar) karšto vandens buitiam šilumos vartotojui atsiradusią žalą.

5. Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjas yra atsakingas už jam nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų namų šilumos punktų įrenginių priežiūrą (eksploataciją).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS ŠILUMOS VARTOTOJŲ ĮRENGINIŲ ATJUNGIMAS NUO ŠILUMOS TIEKIMO SISTEMOS

29 straipsnis. Šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių nutraukimas vartotojo iniciatyva

1. Šilumos vartotojas, pakeitęs buto (butų), kitų patalpų šildymo ir apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka rekonstruojant pastatą (inžinerines sistemas).

2. Kai rekonstravus pastatą (inžinerines sistemas) pakeičiamas viso pastato šildymo ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdas, to pastato butų ir kitų patalpų savininkų ir šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo sutartys laikomos nutrauktomis nuo statinio pripažinimo tinkamu naudoti momentu.

3. Kai rekonstravus pastatą (inžinerines sistemas) pakeičiamas ne viso pastato šildymo ar apsirūpinimo karštu vandeniu būdas, nuo statinio pripažinimo tinkamu naudoti momento laikomos nutrauktomis to pastato butų ir kitų patalpų, kurių šildymo būdas pakeistas, savininkų ir šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjo sutartys. Šių butų ir kitų patalpų savininkai ūkio ministro patvirtintose šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse nustatyta tvarka šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjams kiekvieną mėnesį apmoka už jiems tenkančią pastato bendrosioms reikmėms sunaudotos šilumos ir (ar) karšto vandens dalį.

DEVINTASIS SKIRSNIS LICENCIJOS IR LEIDIMAI

30 straipsnis. Veiklos licencijavimas šilumos ūkio sektoriuje

1. Šilumos tiekėjas privalo turėti šilumos tiekimo licenciją.

2. Licencijų išdavimo tvarką ir taisykles tvirtina Vyriausybė. Licencijas šilumos tiekėjui, tiekiančiam ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, atsižvelgdama į savivaldybės institucijos rekomendacijas, išduoda, jų galiojimą sustabdo, panaikina ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Licencijas mažiau šilumos tiekiančiam tiekėjui išduoda, sustabdo, panaikina ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja savivaldybės institucija.

3. Licencijos išduodamos vadovaujantis veiklos saugumo, patikimumo, efektyvumo ir nediskriminavimo principais.

4. Licencijos turėtojas privalo vykdyti šias licencijuojamos veiklos sąlygas:

1) drausti savo verslo veiklos riziką. Draudimo suma turi būti ne mažesnė už licencijuojamai veiklai vykdyti naudojamo turto vertę;

2) užtikrinti eksploatuojamų tinklų plėtrą, prijungti vartotojų ir gamintojų įrenginius, esančius jo teritorijoje, prie šilumos perdavimo tinklo pagal atitinkamus norminius dokumentus;

3) teikti šilumą kainomis, kurios nustatytos vadovaujantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta Šilumos ir karšto vandens kainų nustatymo metodika;

4) tvarkyti atskirą nuo kitų rūšių veiklos šilumos tiekimo sąnaudų apskaitą, atlikti licencijuojamos veiklos sąnaudų auditą ir viešai skelbti duomenis apie šilumos gamybos ir šilumos perdavimo sąnaudas;

5) derinti su licenciją išdavusia institucija valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo planus ir nustatyta tvarka teikti licenciją išdavusiai institucijai informaciją apie jų vykdymą;

6) teisės aktų nustatyta tvarka teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

7) teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms informaciją, reikalingą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytoms pareigoms vykdyti. Šilumos tiekėjas privalo pateikti reikalaujamą informaciją per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo, jeigu nėra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nustatomas ilgesnis terminas;

8) informuoti ir konsultuoti vartotojus teisės aktų nustatyta tvarka, sąlygomis ir mastu.

31 straipsnis. Šilumos įrenginių prižiūrėtojų (eksploatuotojų) atestavimas

Asmenis, prižiūrinčius (eksploatuojančius) šilumos įrenginius, ūkio ministro nustatyta tvarka atestuoja Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

ŠILUMOS KAINOS IR TARIFAI. SĄNAUDŲ APSKAITA. INVESTICIJOS

32 straipsnis. Šilumos kainodara

1. Šilumos kainos yra vienanarės arba dvinarės. Šilumos vartotojas moka už suvartotą šilumos energiją pagal šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nurodyta tvarka nustatytą vienanarę arba dvinarę kainą pasirinktinai.

2. Šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos tiekėjo būtinomis (valstybės normuojamomis) šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinių atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros ir rekonstravimo sąnaudos negali būti įtraukiamos į šilumos ar karšto vandens kainas.

3. Šilumos kainos, atsižvelgiant į patiriamas sąnaudas, gali būti diferencijuojamos pagal šilumos tiekimo sistemas, vartotojų grupes, šilumos pirkimo–pardavimo vietą, šilumos punktų nuosavybę, tiekimo–vartojimo ribą, šilumos vartojimo mastą, šilumnešius ir jų kokybę, tiekimo patikimumą, vartojimo sezoniškumą, periodiškumą ir apskaitos būdus. Diferencijuojant kainas, kryžminis subsidijavimas tarp vartotojų grupių yra draudžiamas.

4. Šilumos tiekėjas, kuris realizuoja ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, vadovaudamasis šilumos kainų nustatymo metodikomis ir atsižvelgdamas į savivaldybės institucijos ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pastabas, parengia ir teikia Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai bei savivaldybės institucijai šilumos bazinės kainos projektą. Savivaldybės institucija ne vėliau kaip per 30 dienų teikia Komisijai bazinės kainos suderinimo dokumentus ir (ar) pagrįstas pastabas. Komisija, išnagrinėjusi savivaldybės institucijos pastabas arba per 30 dienų jų negavusi, ne vėliau kaip per 15 dienų nustato šilumos bazinę kainą. Dalyvauti nustatant šilumos bazinės kainas kviečiamos šilumos vartotojų teisės

ginančios organizacijos. Kartu nustatomi tiekimo efektyvumo rodikliai. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nustatyta šilumos bazinės kainas skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“. Šilumos tiekėjas, valdantis skirtingose savivaldybėse esančias šilumos tiekimo sistemas, gali teikti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai nustatyti skirtingas šilumos bazinės kainas šioms sistemoms. Šilumos tiekėjas, teikdamas pasiūlymą dėl skirtingų šilumos bazinių kainų šilumos tiekimo sistemoms, esančioms skirtingose savivaldybėse, nustatymo, privalo jį teikti dėl visų skirtingose savivaldybėse esančių šilumos tiekimo sistemų. Šilumos tiekėjas arba savivaldybė turi teisę teisme apskųsti Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją dėl nustatytų šilumos bazinių kainų.

5. Savivaldybių tarybos nustato:

1) vadovaudamasi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais šilumos bazinėmis kainomis ir šilumos kainų nustatymo metodikomis – įmonių tiekiamų šilumos ir (ar) karšto vandens kainas kiekvienam šilumos tiekėjui, kuris realizuoja ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus. Pirmaisiais šilumos bazinių kainų galiojimo metais savivaldybės taryba ne vėliau kaip per 30 dienų nustato šilumos kainas atsižvelgdama į Komisijos nustatytas šilumos bazinės kainas. Savivaldybės tarybos nustatytos šilumos kainos galioja ne ilgiau kaip 12 mėnesių nuo jų įsigaliojimo dienos. Jeigu savivaldybės taryba per nurodytą terminą nenustato šilumos kainų pirmiesiems šilumos bazinių kainų galiojimo metams, Komisija vienašališkai nustato šilumos kainas, lygias šilumos bazinėms kainoms. Komisijos vienašališkai nustatytos šilumos kainos skelbiamos viešai likus ne mažiau kaip mėnesiui iki jų įsigaliojimo ir taikomos nuo mėnesio pirmosios dienos. Skundus dėl savivaldybės tarybos nustatytų šilumos kainų ikiteismine tvarka nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

2) vadovaudamasi šilumos kainų nustatymo metodikomis – įmonių tiekiamos šilumos bazinės ir kasmet perskaičiuojamas šilumos kainas kiekvienam šilumos tiekėjui, kuris realizuoja mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, ir apie tai informuoja vartotojus ir Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki šilumos kainos įsigaliojimo. Skundus dėl savivaldybės tarybos nustatytų šilumos kainų ikiteismine tvarka nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

3) vadovaudamasi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros (eksplotavimo) maksimalių tarifų nustatymo metodika – daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros (eksplotavimo) maksimalius tarifus. Tarifai diferencijuojami atsižvelgiant į daugiabučio namo šilumos punkto įrenginių nuosavybės teisės subjektą.

6. Šilumos tiekėjai teikia Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai bei savivaldybei perskaičiuotų šilumos kainų projektus ir jų pagrindimą. Savivaldybės taryba per 30 dienų nustato šilumos kainas.

7. Visas savivaldybės tarybos nustatytas šilumos ir (ar) karšto vandens kainas tiekėjai pateikia Komisijai per 10 kalendorinių dienų nuo šilumos kainų ar tarifų nustatymo, tačiau ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki jų įsigaliojimo. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nurodo savivaldybei esamus šilumos kainų ar tarifų nustatymo pažeidimus. Savivaldybė privalo juos pašalinti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų. Savivaldybei nepašalinus nurodytų pažeidimų arba laiku nenustačius šilumos kainų, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija įgyja teisę vienašališkai nustatyti laikinas šilumos kainas. Jos galioja, kol pašalinami Komisijos nurodyti pažeidimai.

8. Naujiems šilumos vartotojams, prisijungusiems prie šilumos tiekimo sistemos, leidžiama ne ilgiau kaip 3 metams nustatyti šilumos kainas, grindžiamas tiekėjo būtinomis (valstybės normuojamomis) ribinėmis šilumos tiekimo šioms vartotojams sąnaudomis.

9. Karšto vandens tiekėjas, vadovaudamasis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtinta karšto vandens kainų nustatymo metodika, parengia ir teikia Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai bei savivaldybės institucijai karšto vandens kainos projektą. Savivaldybės institucija ne vėliau kaip per 30 dienų teikia Komisijai karšto vandens kainos suderinimo dokumentus ir (ar) pagrįstas pastabas. Komisija, išnagrinėjusi savivaldybės institucijos pastabas arba per 30 dienų jų negavusi, ne vėliau kaip per 15 dienų nustato karšto vandens kainą.

10. Konkurenciniams šilumos vartotojams nustatoma šilumos kaina, kuri turi padengti šilumos gamybos ir individualias perdavimo sąnaudas. Šią šilumos kainą nustato šilumos tiekėjas,

suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Jeigu nėra nustatyta kita šilumos kaina, konkurenciniai šilumos vartotojai už suvartotą šilumą atsiskaito šilumos kainomis, nustatytomis ir kitiems šilumos vartotojams.

11. Jei šilumos tiekėjas, kurio daugiau kaip ½ akcijų nuosavybės teise priklauso vienai ar kelioms savivaldybėms ir kuris valdo skirtingose savivaldybėse esančias šilumos tiekimo sistemas, teikia vienodą šilumos kainą visoms savivaldybėms, šilumos kainą nustato šilumos tiekėjas įmonės įstatuose nustatyta tvarka, apskaičiavęs ją pagal šilumos kainų nustatymo metodikas ir suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija. Šiuo atveju netaikomos šio straipsnio 4, 5, 6 ir 7 dalys.

33 straipsnis. Maksimalios šilumos suvartojimo normos daugiabučiuose namuose

1. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nustato ir prireikus pakeičia maksimalias šilumos suvartojimo normas daugiabučių namų butams ir kitoms patalpoms šildyti. Šios normos skelbiamos viešai. Jos taikomos daugiabučiuose namuose, kurių šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos neatitinka privalomųjų reikalavimų. Šilumos tiekėjas neturi teisės reikalauti, kad tokių namų butų ir kitų patalpų savininkai mokėtų už suvartotos šilumos kiekį, viršijantį maksimalias šilumos suvartojimo normas. Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų prašymu Valstybinė energetikos inspekcija prie Ūkio ministerijos nustato, ar namų šildymo ir karšto vandens sistemos atitinka privalomuosius reikalavimus.

2. Savivaldybės institucija, remdamasi Vyriausybės parvirtinta daugiabučių namų modernizavimo finansavimo programa, turi teisę įpareigoti daugiabučio namo, kuriame buvo viršyta maksimali šilumos suvartojimo norma, butų ir kitų patalpų savininkus Vyriausybės nustatyta tvarka rekonstruoti namo šildymo ir (ar) karšto vandens sistemą pagal privalomuosius reikalavimus. Įpareigojimo butų ir kitų patalpų savininkams terminas negali būti trumpesnis kaip 18 mėnesių.

3. Butų ir kitų patalpų savininkams per nustatytą laiką neįvykdžius šio straipsnio 2 dalyje nustatyto savivaldybės įpareigojimo, savivaldybė įgyja teisę nebetaikyti šiam daugiabučiam namui maksimalių šilumos suvartojimo normų.

34 straipsnis. Šilumos tiekimo sąnaudų apskaita

1. Jeigu šilumos tiekėjas valdo daugiau kaip vieną šilumos tiekimo sistemą, kurioje realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, kiekvienos sistemos sąnaudos įtraukiamos į apskaitą atskirai. Tvarkant buhalterinę apskaitą, pajamų ir sąnaudų ataskaitos parengiamos pagal atskiras savivaldybes.

2. Jeigu šilumos tiekimo sistemoje, kurioje realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, šilumos tiekėjas dar ir gamina šilumą, jis privalo atskirai tvarkyti šilumos gamybos ir šilumos perdavimo sąnaudų apskaitą. Jeigu šilumos tiekėjas prižiūri šilumos vartotojų šildymo ir karšto vandens sistemas, šios veiklos sąnaudos įtraukiamos į apskaitą atskirai.

3. Šilumos tiekėjų informacija, susijusi su jų licencijuojama veikla ar veikla, kurios kainos reguliuojamos, yra vieša. Valstybės ir savivaldybės institucijos, įstatymų nustatyta tvarka atlikdamos joms pavestas funkcijas, turi teisę gauti iš šilumos ar karšto vandens tiekėjų ir pastato šildymo bei karšto vandens sistemos prižiūrėtojų visus finansinės atskaitomybės ir kitus dokumentus, susijusius su jų reguliuojama veikla. Šilumos tiekėjų duomenys apie šilumos gamybos ir šilumos perdavimo sąnaudas skelbiami viešai.

35 straipsnis. Investicinių planų derinimas

Investiciniai planai derinami su savivaldybės taryba jos nustatyta tvarka. Šilumos tiekėjų skundus dėl savivaldybių tarybų sprendimų derinant investicinius planus ne teismo tvarka nagrinėja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS ŠILUMOS ŪKIO AR JO DALIES VALDYMO PERDAVIMAS

36 straipsnis. Sutarčių rengimas

1. Savivaldybės institucija užtikrina rengiamų sutarčių dėl šilumos ūkio ar jo dalies valdymo perdavimo viešą svarstymą.

2. Sudarydama valdymo perdavimo sutartis, savivaldybė atsižvelgia į ūkio ministro išvadą.

37 straipsnis. Reikalavimai valdymą perėmusiam subjektui

1. Valdymą perėmęs subjektas pirkimus vykdo pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.
2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir savivaldybių institucijos pagal savo kompetenciją privalo prižiūrėti ir kontroliuoti valdymą perėmusių subjektų kainodarą.
3. Pasibaigus valdymo perdavimo laikotarpiui, turto, kurio valdymas buvo perduotas, vertė negali būti mažesnė negu valdymo perdavimo sutarties sudarymo metu.
4. Pasibaigus valdymo perdavimo laikotarpiui, valdymą perėmusiam subjektui draudžiama kartu su grąžinamu turto valdymu perduoti neįvykdytus finansinius įsipareigojimus ar kitas šio subjekto neįvykdytas prievolės, susijusias su grąžinamu turto valdymu.
5. Valdymo perdavimo sutartyje nurodomas valdymą perėmusio subjekto investicijų į turtą, kurio valdymas buvo perduotas, dydis per valdymo laikotarpį. Jis yra apskaičiuojamas kaip šio turto vertės padidėjimas per valdymo laikotarpį, pridodant sutartimi perduotus su šiuo turtu susijusius finansinius įsipareigojimus, kuriuos pagal šią sutartį turėjo apmokėti valdymą perėmęs subjektas, ir neatsižvelgiant į turto vertės padidėjimą dėl jo indeksavimo valdymo perdavimo laikotarpiu.
6. Reorganizuojant ar privatizuojant savivaldybių kontroliuojamas šilumos tiekimo įmones, savivaldybės užtikrina, kad jų kontroliuojamoms įmonėms nuosavybės teise priklausytų šilumos perdavimo tinklai, kuriais realizuojama ne mažiau kaip 10 GWh per metus šilumos ir ne mažiau kaip 30 procentų šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingų šilumos gamybos pajėgumų kiekviename tinkle, įskaitant reikalingą šiluminės galios rezervą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-1329, 2007-11-20, Žin., 2007, Nr. 130-5259 (2007-12-11)
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija nuo 2008 m. sausio 1 d.

Šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalis įsigalioja nuo 2007 m. gruodžio 11 d.
Keičiamo Šilumos ūkio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies septintame sakinyje išdėstyta nuostata „tik jeigu tiekėjai įvykdė visas savo prievolės sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name“ įsigalioja 2008 m. gegužės 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2007-12-12)
autrap@lrs.lt